

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIII. (17)

No. (štev.) 51

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

17. decembra 1964

Še o gospodarskih zmedah v kom. Jugoslaviji

V zadnji številki Sv. Slovenije smo ponatnili uvodnik uglednega buenosaireskega dnevnika „La Prensa“ „Jugoslavija priznava svojo gospodarsko neuravnovesenost“ v zvezi z zadnjimi izjavami hrvatskega kom. vljak Bakarića.

O sedanjih gospodarskih stiskah in zmedah v Jugoslaviji smo dobili še sami nove podatke, ki jih v naslednjem objavljamo.

Gospodarsko stanje v Jugoslaviji je tako omajano, da je bila državna oblast prisiljena k ostrim ukrepom, s katerimi skuša preprečiti še večji nered v gospodarstvu. Odločno je omejila že odobrene investicije, preklicala je gradbena dovoljenja za številne velike gradnje, ustavila je graditev mnogih objektov, ostro nadzira izvajanje teh ukrepov in brez usmiljenja kaznuje kršilce. Do oktobra letos je bila v vsej državi ustavljena graditev 266 velikih objektov v skupni vrednosti 69 milijard dinarjev. Nadalje državna oblast investicije koncentrirala na energetiko, omejuje uvoz, forsira izvoz itd.

Ukrepi komunističnih oblasti so ljudje razburili in izzvali razne komentarje, ki so se povzpeli do trditve, da je sedemletni plan nerealen in da je sedanje gospodarsko stanje posledica zgrešenega gospodarskega sistema.

Nekateri gospodarski strokovnjaki so prepričani, da je prišlo do strukturalne disharmonije jugoslovskega gospodarstva in da se prehitrta liberalizacija gospodarstva in preveliko forsiranje samoupravljanja, za katero večina ljudi še ni bila dovolj zrelih in pripravljenih, povzročile sedanje stanje. Drugi strokovnjaki pa vidijo osnovni vir sedanje gospodarske nerade v neživljenjski prisiljeni simbiozi samoupravljanja in centralističnega izvajanja najvažnejših gospodarskih odločitev ali v premalo doslednem izvajanju liberalizacije.

Zaradi razmajanega gospodarstva in stalnega naraščanja cen ni prišlo nikjer, tudi ne v gospodarskih podjetjih, do organiziranih neredov. Kakor smo pred časom poročali, so v nekaterih podjetjih delavci ustavili delo, za nekaj ur iz protesta proti nezakonitemu postopanju direktorja ali zaradi nepravilne delitve dobička. Med ustavitvijo dela so delavci na zelo bučnih sestankih formulirali svoje zahteve in jih predložili pristojnim forumom.

Komunisti ne presojajo enako sedanje težke gospodarske stanja. Opaziti je dve struji: ena vidi izhod v krepkejšem partijskem režimu in priporočila, naj partija bolj odločneje poseže v urejanje in vodenje gospodarstva, druga pa priporočila, naj se dosledno izvede liberalizacija in samoupravljanje v gospodarstvu in na vseh področjih. Končno odločitev so prepustili kongresu ZKJ, ki je bil prav te dni v Beogradu. Kongres naj bi podal tudi splošna načela in konkretne določbe glede gospodarskega sistema in gospodarstva v Jugoslaviji v bodoče. Zato so tudi bile tako obsežne priprave za ta kongres, ker naj za daljšo dobo določi smer, v katero bo uradno moralo iti vse življenje v Jugoslaviji. To pravico daje ustava Zvezi komunistov Jugoslavije z naslednjo določbo: „V socialistični demokraciji in družbeni samoupravi je Zveza komunistov s svojim usmerjajočim idejnim in političnim delom glavni pobudnik politične aktivnosti za varstvo in razvoj pridobitev socialistične revolucije in socialističnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti.“

Papež Pavel VI. bo imel božični nagovor vernikom vsega sveta po vatiškem radju dne 22. t. m. ob 22. uri (po argent. času ob 16).

OBSODBA KOMUNISTIČNIH POKOLJEV V KONGU V VARNOSTNEM SVETU

V Varnostnem svetu ZN so ves minul teden razpravljali o razmerah v Kongu. Zahodnjaki so se morali braniti pred brutalnimi obtožbami 22 držav, med njimi 18 afriških, da so se bili vmešali v notranje zadeve Konga, ki so reševali belce pred komunističnim zverinstvom Gbenyevih gverilcev. Kakor običajno, sta bili med napadalci tudi Moskva in Peking, ki itak pošiljata pomoč komunističnim gverilcem tudi po drugih afriških državah.

Vodje afriških delegacij v ZN v zadevi kongu so Alžir, Egipt in Sudan. Alžir in Egipt pošiljata kongoškimi komunistom orožje in drug vojaški material in dobivata v zameno za to sovjetsko in kitajsko orožje. Moskva je dala na razpolago svoja letala, ki jih prebarvajo, predno odletijo iz Alžira in Egipta v Sudan do Khartuma, kjer prekladajo vojaški material na manjša letala do sudansko-kongoške meje. Za kongoške komuniste se je zavzel tudi jugoslovanski komunistični diktator Tito, ki so mu dobro v spominu podobni pokolji jugoslovskega prebivalstva leta 1945, izvršeni pod njegovim pokroviteljstvom.

V Varnostnem svetu je najostreje nastopil proti obtožbam belgijski zun.

Razklanost med Moskvo in Pekingom

Niti odstranitev Hruščova niti drugi poskusi, da bi se Moskva in Peking zblizala, niso prinesli zaželenega uspeha v komunističnem taboru. Po vrnitvi kitajske delegacije iz Moskve v Peking so v Pekingju in Moskvi obnovili medsebojne napade. Tokrat se je oglasil tudi Tito, ob priliki zasedanja 8. kongresa jugoslovske KP in je delno zagovarjal Hruščova, močno pa napadal Kitajsko.

Da med obema komunističnima velikonomi ni premirja, so ugotovili zahodnjaki, ko je Moskva objavila, da sklicuje za 1. marec prih. leta pripravljani zasedanje za svetovno kom. konferenco.

Pravda je objavila, da se bo 1. marca 1965 sestala v Moskvi pripravljala komisija, ki bo pripravila dokumente za svetovno komunistično konferenco. Člani komisije so komunistične delegacije 26 držav, vendar pričakujejo, da bo najmanj šest držav bojkotiralo to zasedanje. Med te štejejo tudi rdečo Kitajsko.

Pravda ni objavila datuma svetovne komunistične konference, na katero namerava Moskva povabiti nad 80 komunističnih strank.

Nasledniki Hruščova so prvotno nameravali izpeljati kom. vrhunsko konferenco 15. decembra, kakor si je za-

minister Spaak. Dejal je, da so zahodnjaki storili vse, da bi s pogajanjem preprečili pokolje. Toda, ko je Spaak dobil od Gbenya sporočilo, da bodo „belcem izrezali srca in jih uporabili za fetišje ter se nato oblekli v bele kože“, je bilo Spaaku dovolj in je ukazal paldcem napad. Glede očitka vmešavanja v notranje zadeve Konga je Spaak vprašal Varnostni svet: „Ali Nasserjeva pošiljka 40.000 vojakov v Jemen ni vmešavanje v notranje zadeve te države?“ Mucenje in pokolje belega in črnega prebivalstva v Kongu, ki ga izvajajo komunisti, je Spaak označil za „brutalno, ogabno“ in pozval na končno ureditev razmer v Kongu.

Za Amerikance je odgovarjal Stevenson, ki je poudaril, da so nekateri afriški govorniki uporabljali v Varnostnem svetu „neumne, neodgovorne, žalilne in ogabne izraze“ in zaključil: „Ni se nam treba opravičevati nikomur. Ponosni smo, da smo rešili življenja, ogrožena zaradi drž. vojne v Kongu.“

V britanskem parlamentu pa je državni minister Thomson objavil, da so kongoški komunisti pobili v zadnjih mesecih pribl. 20.000 ljudi, večinoma črncev. Samo v Stanleyvillu je bilo pobitih nad 5000 oseb.

devo zamislil Hruščov, pa so sedaj premaknili datum za zasedanje pripravljane komisije na 1. marec prih. leta, da bi imeli čas za nadaljnje pridobivanje komunističnih strank.

Več sovjetskih evropskih satelitov, med njimi zlasti Poljska, so pritiskali najprej na Hruščova, potem pa na Brežnjeva in Kosygina, naj bi se ZSSR s Kitajsko predhodno sporazumeli, da bi vrhunska konferenca potekla v znamenju prijateljstva in strjenosti komunističnega bloka. Toda Čuenlajevu bivanje v Moskvi ob priliki proslave obletnice sovjetske kom. revolucije ni prineslo zaželenega uspeha.

Nasprotno: Moskva je znova začela poudarjati potrebo po mirnem sožitju z Zahodom, ponovno poziva na mirno reševanje svetovnih problemov in se trudi, da bi se njeno prebivalstvo izkopal iz največje revščine. Vse to se Pekingju zdi v nasprotju z Marxovo in Leninovo doktrino, prav tako tudi sovjetsko prevladno pomaganje komunističnim gverilam v zahodnih državah.

Poleg javnih razprav med Pekingom in Moskvo pa si obe komunistični partiji še posebej dopisujeta. Do vsebine teh tajnih dopisov med obema strankama pa zahodni vohuni doslej še niso prišli.

Notranji problemi v NATO

V obrambni organizaciji NATO imajo v zadnjih dneh težave z vprašanjem mednarodne atomske mornarice. Laburistična angleška vlada je objavila, da ne pristane na tozadevne načrte, kakor sta jih izdelali ZDA in Zahodna Nemčija, Francija pa sploh nasprotuje skupni atomski mornarici. De Gaulle trdi, da mora Francija obdržati svojo atomsko silo izključno pod svojo kontrolo, ker se ne more zanesti na ameriško zavezništvo.

Laburistični britanski predsednik Wilson je imel minul teden daljše razgovore z Johnsonom o tem problemu. Po vrnitvi iz Washingtona je izjavil, da se Anglija ni obvezala v ničemer. Nekatero časopisje je poročalo, da je Wilson pristal na to, da bi ZDA imele kontrolo nad Atomsko mornarico na Atlantiku in v Sredozemlju, na Bližnjem vzhodu pa bi odločala Anglija. Vendar je Wilson ta poročila zanikal. Anglija je ostala neodločena.

V Washingtonu je odšel na posvetovanja z Johnsonom tudi zahodnonemški zu-

nanji minister Schroeder, Rusk pa je odletel na konferenco k De Gaulle v Pariz. Rusk je De Gaulle zagotovil, da ZDA in ostali zavezniki ne nameravajo Francije izolirati, pač pa izpeljati načrte o skupni atomski mornarici tako, da bo Francija lahko vsak trenutek priključila ali vključila svojo atomsko silo tej skupnosti. Vsekakor pa bo Francija lahko vedno obdržala popolno kontrolo nad svojo atomsko silo.

K zmešnjavi, ki vlada med zavezniki zaradi teh problemov, je pristavila svoj obuluz tudi Moskva. Sovjetska „Pravda“ je objavila članek, v katerem opozarja zahodnjake, da „v trenutku“, ko Zahod stoji pred važnimi odločitvami, ki bodo vplivale na nadaljni razvoj dogodkov“, bo moral NATO dokončno izbrati med koeksistenco s komunizmom ali vojno. Pravda lažnjivo trdi, da je ZSSR vedno pokazala dobro voljo za mirno sožitje, „toda dobra volja lahko prinaša sadowe samo v slučaju, če jo pokaže tudi nasprotnik“, zaključuje grozeče sovjetski dnevnik.

I Z T E D N A V T E D E N

Čilski predsednik kršč. demokrat dr. Frei se je z vso odločnostjo lotil reševanja slabega čilskega gospodarstva. Sedanja inflacija misli ozdraviti v 3 do 4 letih. Naloga ne bo lahka, kajti v čilski državni blagajni je primanjkljaj 200 milijonov dolarjev, čilski zunanji dolg pa dosega višino 2.300 milijonov dolarjev. Zato tudi ni mogel zadovoljiti zahtev državnih nameščencev po zvišanju plače, kakor je predlagal njihov sindikat, ampak jim je pripravil povišati prejemke za 40%, t. j. za toliko, za kolikor so se zvišale cene življenjskim potrebščinam. Razen tega jim je pripravljen dati še posebne doklade. Marksistična fronta ljudske akcije je proti Freijevi vladi že začela nastopati s protesti, toda Freijevi vladi ne bodo dosti škodili. Kajti dr. Frei je doslej točno izpolnil vse, kar je napovedal. Tako je začel že izvajati načrt, da bodo srednji in nizki sloji, ki živijo zaradi pomanjkanja stanovanj po barakah, dobili zdrava stanovanja, električno luč in vodo, šole in vse ostalo, kar je potrebno v modernem naselju. Vseh teh načrtov pa Frei ne bo mogel izvesti z lastnimi sredstvi, zato mu je Zveza za napredek že odobrila izredno ugoden kredit 125 milijonov dolarjev. Nakazilo ostalih še mnogo večjih kreditov bo na sledilo. Za pravično rešitev socialnih vprašanj v Čilu ga bodo pa podprle tudi evropske države.

Britanska Guayana v Srednji Ameriki postaja novo žarišče nemira na ameriški polobli. Pred dnevi so imeli v njej splošne volitve. Dosedanji markistični predsednik Cheddi Jagan, vodja progresivne demokratske stranke, ni dobil absolutne večine. Zato je brit. guverner določil za novega min. predsednika črnskega odvetnika Forbesa Burnhama, predsednika druge najmočnejše polit. skupine v državi t. j. stranke Narodni kongres, ki naj bi sestavil koalicijsko vlado z Petrom D'Aguijarjem, predsednikom tretje polit. stranke Združena sila. Brit. Guayana ima 600.000 prebivalcev. Po rasi so razdeljeni tako: Indijci, ki jih vodi marksist Cheddi Jagan, je okoli 300.000, afriških črncev pa je okoli 200.000. Njihov voditelj je odvetnik Forbes Burnham. Predstavnik belcev v stranki Družena sila je pa že omenjeni Peter D'Aguijar. Marksist Jagan je ob imenovanju novega min. predsednika izjavil, da kot predsednik vlade ne misli odstopiti. Zagrozil je guvernerju, da bo v državi sprožil novo kampanjo za razdelitev države po rasah. Za red v tej državi skrbi 1300 britanskih vojakov.

Biv. brazilski guverner države Goias Mauro Borges je pobegnil. Verjetno v Bolivijo. Policijske oblasti so ga pozvale na zaslisanje zaradi letaka, ki se je pred dnevi pojavil proti vladi v dr-

žavi Goias. Biv. guverner se policijskem pozivu ni odzval, ampak je raje pobegnil.

V Budimpešti so objavili, da so v notranjem ministrstvu odkrili zaroto. Več višjih uradnikov so zaprli.

V Beogradu je bil VIII. kongres jug. kom. stranke, ki se uradno imenuje Zveza komunistov Jugoslavije. Kom. funkcionarji so ga pripravljali skoro leto dni. Udeleževalo se ga je skoro 2000 delegatov iz vse države. Na kongresu je bil med drugim izvoljen tudi nov Centralni komite Zveze komunistov. Doselej je štel 135 članov, sedaj so pa število njegovih članov zvišali na 155. V njem je ostalo samo 84 starih komunističnih funkcionarjev, 71 članov je iz mlajše kom. generacije. Za glavnega tajnika kom. zveze je bil že petič izvoljen Josip Broz Tito, za tajnike pa podpredsednik republike Aleksander Ranković, predsednik zveznega parlamenta Edvard Kardelj in ideolog jug. komunistov Veljko Vlahović.

Kongres je začel Tito z daljšim govorom, v katerem je med drugim obsodil „nacionalizem in šovinizem“. S tem je sam potrdil nezadovoljstvo, ki se pojavlja v hrvatski in slovenski republikli ter Vojvodini zaradi odvajanja viškov dohodkov v takoiimenovane siromašne republike, v katerih komunisti v svoji megalomaniji gradijo industrije, čeprav zanje ni nobenih naravnih pogojev. To potrjujejo tudi govorniki zlasti iz takoiimenovanih gospodarsko šibkejših republik, kot npr. Djoka Paković, ki je naglašal, da je naloga komunistične stranke „dviganje gospodarsko nerazvitih republik“ na stopnjo ostalih republik.

Kongres je sprejel tudi resolucijo, v kateri odobrava dosed. politiko jug. kom. partije, obsoja kitajske komuniste, poudarja potrebo po koeksistenci ter avtonomiji posameznih kom. strank. Inozemski časniki pravijo, da je skrbno in previdno sestavljena, tako, da bi naj zadovoljila takoiimenovane „naprednjake“ v stranki, ki zahtevajo vedno večje avtonomije, kakor tudi „konservative“, ki zagovarjajo, da mora stranka še naprej obdržati kontrolo vsega polit. in gospodarskega življenja v državi. Resolucija je tako stilizirana, da se bo to v polni meri še naprej izvajalo in bo kom. stranka še naprej tista sila, ki bo v zadnji inštanca o vsem odločala in vsemu političnemu ter gospodarskemu življenju dajala pravce.

Na kongresu britanske laburistične stranke je bil izvoljen za predsednika Ray Gunter, minister za delo v sed. laburistični vladi. Doslej je bil predsednik stranke Harold Wilson, sed. predsednik vlade, kateremu so laburistični delegati na kongresu izglasovali močno zaupnico.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

še vedno ugibanja o Peronovi vrnitvi

Peronistične polit. in sindikalne organizacije se na vso moč trudijo, da ne bi zmanjšale aktualnosti vprašanja Peronove vrnitve. Zato s svojimi napovedmi vedno zatrjujejo, da se bo Perón vrnil in da nimajo prav tisti, ki pravijo, da Peróna v Argentino ne bo, ker so prepričani, da sedanje svojega mirnega in brezskrbnega življenja ne bo zamenjal za negotovostjo, ki bi spremljala poskus njegove vrnitve. Vedno več je tistih, ki zatrjujejo, da akcijo s Peronovo vrnitvijo potrebujejo tisti, ki so sedaj na vodilnih mestih v peronističnih političnih in sindikalnih organizacijah, kajti notranja tretja v njih in nezadovoljstvo proti sedanjemu polit. in sindikalnemu vodstvu postaja vedno večje. To potrjuje zlasti kongres, ki je bil pred dnevi v mestu San Nicolás v prov. Bs. Aires vseh neoperonističnih političnih in sindikalnih skupin iz prestolnice in vseh provinc. Na tem sestanku, ki se bo pa še nadaljeval januarja meseca v Cordobi, sa sklenili, da bodo te stranke šle na marčne volitve s svojimi lastnimi kandidati, ki naj bodo dosedanji poslanci teh polit. skupin. V resoluciji so sicer še poudarjali potrebo po enotnem nastopanju vseh peronistov, toda politični komentatorji zatrjujejo, da vse te politične skupine vedno bolj navdaja želja po

ohranitvi peronistične ideologije, toda brez vodstva Perona in njegovih ljudi. Člani takoiimenovane odbora za vrnitev da so pri takem stanju mnenja, da edino Perón lahko zavre nadaljni razkroj peronističnih političnih in sindikalnih sil. To je z drugimi besedami potrdil tudi zunanji minister dr. Zavala Ortiz v New Yorku, ko je dejal, da je tistih, „ki bi resnično želeli, da bi se Perón vrnil, malo. Več je tistih, ki izrabljajo Peronovo vrnitev. Ogromna večina je pa v Argentini tistih, ki nočejo ne vrnitve Perona in tudi nočejo izrabljanja njegove vrnitve.“

V zvezi z akcijo za Peronovo vrnitev so od zadnjega tedna nastopili naslednji novi momenti: V Madridu je imela španska vlada 11. t. m. sejo pod predsedstvom samega generalisima Franca. Na njej so razpravljali tudi o dosedanjem Peronovem zadržanju in njegovi politični delavnosti. Španska vlada je sklenila, da Perón sicer lahko še naprej ostane v Španiji, toda samo pod pogojem, da se pismeno obveže, da se odpoveduje sleherni polit. delavnosti. V nasprotnem primeru mora v času enega meseca zapustiti špansko področje. Na isti seji je španska valada sklenila, da bo vse Peronove politične sodelavce, bodisi, da žive z njim v Španiji, ali pa so prišli k njemu iz Argentine, izgnala iz Španije.

(Nadaljevanje na 4. strani)

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE ZA 1965

je s 368 stranmi najzanimivejših člankov in razprav o vseh vprašanjih, ki zadevajo slovenski živelj v domovini in svetu ter dvema prilogama na nadaljnjih 20 straneh na ilustracijskem papirju najbolj reprezentativna knjiga slovenske ideološke emigracije. Ji je res lahko tudi v čast in ponos.

V prednaročilu in predplačilu \$ 650,— samo še do 20. decembra. Po tem dnevu bo stal Zbornik Svobodne Slovenije \$ 800,—

Ne zamudite te izredne prilike! Če Zbornika še niste naročili, storite to še danes!

Sestanek zaupnikov SLS

Bil je v nedeljo, dne 13. decembra 1964, v Slovenski hiši. Po slovenski maši ga je začel Miloš Stare. Zahvalil se je vsem strankinim funkcionarjem za udeležbo, ki je bila zelo lepa, čeprav je bila istočasno slovenska nova maša v Slovenski vasi v Lanusu in kljub še drugim prireditvam, ki so bile za ta dan pripravljene.

Miloš Stare se je zatem spomnil 20-letnice ustanovitve Narodnega odbora za Slovenijo in Slovenske narodne izjave. V tej zvezi je poudarjal, da nekateri danes hočejo omalovaževati jugoslovansko idejo, ki se je rodila pred prvo svetovno vojno in za katero so delali ter se žrtvovali naši največji možje. Ta ideja je došla izraz v Majniški deklaraciji, svoj višek pa je dosegla 29. oktobra 1918, ko smo dobili prvo slovensko narodno vlado. Jugoslovanska ideja je imela osnovni cilj ohranitev in razvoj slovenstva. Samo tisti, ki ne pozna ali noče poznati tedanjih razmer, omalovažuje to zgodovinsko stvarnost.

V Jugoslaviji je jugoslovanska ideja zadobila dve različni pojmovanji, odnosno dajali so ji dve različni vsebini. Toda vrednote, ki jih je prinesla ta ideja Slovencev, koristi, ki jih je imel slovenski narod od nje, so tolikšne, tako visoko pozitivne, da vse drugo postane nepomembno.

Slovenska deklaracija iz leta 1944 je konkretizirala naše pojmovanje jugoslovanske ideje, ko je zahtevala državno pravno združitve slovenskega narodnega ozemlja v Zedinjeni Sloveniji, da bo osrednja zvezna oblast imela le tiste naloge in prerogative, ki so izzete iz pristojnosti narodnih držav.

Ponovno je poudarjal izredno geografsko lego slovenskega ozemlja, ki je na križišču političnih, gospodarskih in vojaških interesov zahoda in vzhoda. Poleg tega pa še leži med dvema kolosoma, od katerih vsak si lasti del slovenskega ozemlja. Reševanje slovenskega problema ni tako enostavno, kot nekateri mislijo. V tej zvezi je opozoril na članek v Zborniku Sv. Slovenije za 1965, v kateri osebni tajnik in prijatelj pok. dr. Mačka dr. Pešelj ugotavlja, da je bil tudi pok. dr. Maček za Jugoslavijo. In sicer za tako, ki bi jamčila „popolno enakopravnost njenim narodom njihovih narodnih držav“. Če pa bi Srbi ne hoteli take Jugoslavije, je bil dr. Maček mnenja, „naj v tem slučaju vsaj Hrvatje in Slovenci ostanejo skupaj v državni skupnosti, ki bi bila zasnovana na dualizmu kot okviru popolne enakopravnosti dveh narodov in njihovih držav“.

Ob koncu spominskih besed na 29. oktober je še opozorjal, da slovenskega problema ni mogoče reševati ne s strastjo, ne po osebnih simpatijah ali antipatijah, ampak z razumom ob upoštevanju dejanskega stanja in zgodovinskega razvoja.

Izvajanja Miloša Stareta so zbrani strankini zaupniki sprejeli z odobravanjem.

V nadaljnjem poteku sestanka zaupnikov SLS je Miloš Stare omenil, da bo ta teden praznoval 80-letnico rojstva eden naših najuglednejših politikov in javnih delavcev v emigraciji. Ni pristaš

Slovenske ljudske stranke. Toda zlasti med okupacijo in revolucijo je tako tesno sodeloval v vseh skupnih političnih forurkih, bil tako odločen borec proti komunizmu, bil prijatelj pok. dr. Natlačena in dr. Kramerja ter vse življenje zvest socialni in demokratični ideji. Šel je z nami v emigracijo ter s svojo gospo junaško prenašal vse trdote izseljenškega življenja. Nikdar ni klonil. To je dr. Celestin Jelenc.

Ko je Miloš Stare izgovoril Jelencovo ime, so zbrani zaupniki SLS za ploskali ter soglasno sklenili, da zbor zaupnikov Slovenske ljudske stranke dr. Jelencu ob njegovem 80-letnem življenjskem jubileju izreka najtoplejšo in najiskrenejšo čestitko z najlepšimi voščili.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo branje nadvse zanimivega poročila o razmerah v domovini. Poslal ga je predsednik stranke dr. Miha Krek. Poročilo je prebral Rudolf Smersu. Strankini zaupniki so mu sledili z vidnim zanimanjem in pozornostjo. Saj je pa tudi vsebovalo izredno zanimiv in pregleden opis ter

Dr. Celestin Jelenc - 80-letnik

Dr. Peter Celestin Jelenc — tako je njegovo polno ime — brez dvoma spada med najvidnejše predstavnike slovenske ideološke emigracije. Zato je tudi eden njenih zastopnikov v najvišjem predstavništvu Slovencev v svobodnem svetu v Narodnem odboru za Slovenijo in sicer kot zastopnik slovenskih demokratičnih socialistov.

Vsi, ki ga poznajo, ga imajo radi. Veseli so njegove družbe. Vsi vedo zanj, da je poštenjak od pet do glave, da je bil in ostal vse svoje življenje idealist, da je bil vedno zvest ideji, ki si jo je zbral za vodilo svojega življenja in javnega delovanja, da je ves v službi svojega naroda in njegovih razkropljenih udov po vsem svetu. Da je vedno poln skrbi za slovenske ljudi, še bolj pa za trpeči narod pod komunistično tiranijo v domovini. Zato je ob sobotah, ko prihaja kot redni gost v Slovensko hišo in se najprej ustavi v uredništvu Svobodne Slovenije, njegovo prvo vprašanje takoj po pozdravu: „Je kaj novega? Je pisal kaj Krek? Je kaka novica med Hrvatji in Srbi?“ Tako živi in dela še naprej za narod v svobodnem svetu in mu skuša po svojih močeh in svojih velikih sposobnostih povrniti svobodo ter ga rešiti komunističnega suženjstva.

Ta nesebični in še vedno kot mravlja delovni in požrtvovalni slovenski mož danes ob svoji življenjski družici gospe Juliji roj. Zurr-Štemburjevi v Munru na področju Vel. Buenos Airesa praznuje 80 letnico svojega rojstva.

Vemo, da mu ne bo prav, da pišemo te vrstice o njem, toda mož zaslužni, da se mu javno zahvalimo za vse veliko delo, ki ga je v svojem življenju opravil za slovenski narod.

Njegova življenska pot do 80 letnega jubileja je naslednja: Rodil se je 17. decembra 1884 v Trnju, župnija Slavina na Notranjskem. Je sorodnik msgra. Premra. Nižjo gimnazijo je obiskoval v Kranju, višjo pa v Ljubljani, kjer je leta 1902 opravil maturo.

pogleda na življenje in dogajanje v domovini pod komunistično diktaturo na političnem, gospodarskem, versko-vzgojnem področju ter v ostalih panogah sedanje slovenske stvarnosti v domovini.

Strankini funkcionarji so po gornjem poročilu z odobravanjem soglasno sklenili, naj zbor zaupnikov pošlje predsedniku stranke dr. Mihi Kreku tople pozdrave z najlepšimi voščili za Božič in Novo leto s prošnjo, naj bi še naprej vztrajal na odgovornem mestu kot predsednik Slovenske ljudske stranke in Narodnega odbora za Slovenijo.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo pregledno poročilo Miloša Stareta o aktualnih problemih v emigraciji, o katerem se je razvila živahna debata, ki je pričela, kako živo se strankini zaupniki zanimajo za njo. Zato so tudi izrazili željo, naj bi bili taki sestanki večkrat, da bi na njih izmenjali misli o vseh vprašanjih, ki se pojavljajo tako med slovenskimi izseljenci, kakor med narodom v domovini.

S ponovno zahvalo vsem za udeležbo je Miloš Stare zaključil uspeli sestanek zaupnikov SLS.

Pravo je študiral od leta 1904 do 1908 na dunajski pravni fakulteti. Od leta 1909 do 1915 je opravljal sodno prakso pri sodiščih v Ljubljani in Trstu, od-

vetniško prakso pa pri odvetniku dr. Slancu v Novem mestu. Leta 1915 je bil mobiliziran ter se je udeležil prve svetovne vojne na bojiščih v Galiciji, na soški fronti in na bojiščih pri Asiagu. Ob koncu vojne je prišel v italijansko vojno internacijo, iz katere se je o božiču leta 1919 vrnil domov. Naslednjega leta je v Ljubljani odprl svojo odvetniško pisarno ter jo vodil vse do leta 1945. Konec marca 1941 je bil poklican pod orožje po svojem vojnem razporedu kot pomočnik komandanta stana štaba prve armijske grupe in je doživel konec vojne v Petrinji na Hrvaškem. Po vrnitvi v Ljubljano se je iz Ljubljane preselil v Devico Marijo v Polju, v Ljubljani pa je še naprej obdržal odvetniško pisarno.

Dr. P. Celestin Jelenc se je začel javno udeleževati že v dijaških letih. V prvi mladosti je bil po družinskih tradicijah navezan na tedanjo Narodno napredno stranko, že v višji gimnaziji se je pa oddaljil od nje zaradi njene zveze z nemškimi veleposelniki v kranjskemu deželnemu zboru. Kot višješolec je tudi že prišel v stik z dr. Janezom Ev. Kreckom. Na Dunaju je bil član akademskega društva Slovenija. Vneto

je poslušal predavanja dr. Karla Rennerja o narodni avtonomiji in o socialnih vprašanjih. Leta 1909 je vstopil v socialno demokratično stranko. Istega leta se je udeležil prve jugoslovanske socialistične konference v Ljubljani. Med prvo svetovno vojno se ni pridružil mladini. V socialdemokratiški stranki je deloval v kulturni organizaciji, pred letom 1914 v Vzajemnosti, ki je imela svojo centralo v Trstu, podružnico pa tudi v Novem mestu. Po vojni je razvijal svojo delavnost v Svobodi, Cankarjevi družbi in po policijskem razpustu Svobode pri novi Vzajemnosti. V političnem gibanju je začel več sodelovati za časa kraljevskega absolutizma, ko so bile politične stranke prepovedane. Bil je med ustanovitelji in predsednik Splošnega delavskega pravovarstvenega društva, ki je bila javna organizacija za prepovedano stranko. V tem času je bil izvoljen za člana glavnega odbora Socialistične stranke Jugoslavije. Med okupacijo se je pridružil gibanju Draže Mihajlovića. Od vsega začetka je odklanjal vsak stik z OF ter z vso vneto sodeloval pri prizadevanju za ustanovitev skupnih organizacij vseh demokratičnih Slovencev. Tako pred okupacijo pri ustanovitvi Narodnega sveta, ki je bil ustanovljen 6. aprila 1941. Posebno aktiven pa je bil pri ustanovitvi Slovenske zveze, ki je nastala aprila meseca leta 1942. V njej so bili zastopani vsi miselni krogi slovenskih ideoloških taborov: katoliški, liberalni in socialistični. Dr. Jelenc je bil član njegove izvršne odbora, kar potrjuje kako živo je bilo njegovo udeleževanje v njej. Pozneje je sodeloval tudi pri ustanovitvi Narodnega odbora za Slovenijo. Njegov član je še danes, nekaj časa pa je bil v njem tudi podpredsednik. Je tudi član delegacije Socialistične stranke Jugoslavije v zamejstvu, ki je priključena Socialistični internacionali.

Begunska leta je preživel delno v taboriščih Monigo in Servigliano, nato pa v Rimu, odkoder je leta 1948 emigriral v Argentino. Tu je našel najprej zaposlitev v trgovskem knjigovodstvu v Mendozii, od leta 1952 pa opravlja enako službo v Buenos Airesu. Letos je stopil v pokoj in ga uživa s svojo življenjsko družico go. Julijo roj. Zurr-Štemburjevo, ki jo je našel med svojim bivanjem in delovanjem v Novem mestu.

To je kratko podana življenjska pot našega jubilarja g. dr. Jelencu. Za zgodbene podatke se pa skriva izredna delavnost. Ta je posebno prišla do izraza v letih med II. svetovno vojno. Od vsega početka ni pravi nič razmišljal kje mu je kot prepričanemu demokratu mesto; zato je odločno nastopil najprej v svoji lastni stranki proti tistim, ki so zagovarjali podreitev komunistični partiji, nato pa zagovarjal enotno nastopanje vseh demokratičnih strank. Vsi politični spori med strankami morajo izginiti, vse sile morajo biti posvečene samo reševanju domovine, slovenskih ljudi. V tem pogledu je dr. Jelenc opravil ogromno delo. Saj ni bilo niti tedna, da ne bi obiskal svojih osebnih prijateljev pok. dr. Marka Natlačena in pok. dr. Alberta Kramerja ter z njima izmenjaval misli o

ZBORNİK Svobodne Slovenije za leto 1965

JE TAKO POMEMBNA KNJIGA, DA NE SME BITI NOBENA SLOVENSKA HIŠA, NOBENA SLOVENSKA DRUŽINA BREZ NJE!

SAMO
DO 20. DECEMBRA

JO LAHKO DOBITE ŠE PO PREDNAROČNIŠKI CENI ZA SAMO

650 PESOV.

tedanjih slovenskih stvarnosti in iskal možnosti, kako bi s čim manjšimi žrtvami prešli skozi gorje sovražne okupacije in komunistične revolucije. Kakor je bil zagovornik skupnega nastopanja in sporazuma med slovenskimi demokratičnimi strankami, prav tako je bil vedno zagovornik skupnega življenja Slovencev, Hrvatov, Srbov in Makedoncev skupni državi. Zato je bil vedno za sodelovanje slovenskih demokratičnih strank z enakimi strankami med Hrvatji in Srbi.

To svoje poslanstvo med sovražno okupacijo in komunistično revolucijo je opravljal tudi za ceno življenja, ko je bil stalno pod nadzorstvom okupatorskih policijskih oblasti.

Jubilant dr. Jelenc je mož globoke naobrazbe. Ne samo strokovne kot pravnik, ampak izredno široka in vsestranska je njegova splošna razgledanost zlasti v socialnih in političnih vedah. Zato je dober poznavalec slovenskega političnega življenja in med nami gotovo edini, ki do vseh podrobnosti pozna krvavo preteklost komunist. stranke v Sloveniji in Jugoslaviji. Zato je prav gotovo lahko z vso osnovo zapisal v letošnji anketi v Zborniku Sv. Slovenije za 1965 v odgovoru na vprašanje „Kaj sodim o komunizmu“, ugotovitev, da je komunizem „organizirana podlost“. Zato bo velika škoda in široka vrzel v slovenski politični zgodovini, če bi dr. Celestin Jelenc ne napisal svojih spominov. Prosimo ga, naj izkoristi sleherni trenutek in naj opiše dobo, v kateri je živel in ljudi, ki so politično oblikovali slovensko podobo.

Ob 80. letnem življenjskem jubileju dr. Jelencu iskreno želimo, da bi mu Bog naklonil še mnogo let zdravega življenja ob strani svoje gospe soproge Julije, da bi lahko še naprej posvečal vse svoje sposobnosti skrbi in borbi za resnično osvoboditev slovenskega naroda izpod komunistične diktature. Naj bi mu Vsemogočni naklonil še to milost, da bi dočkal dan, ko bo slovenski narod znova vstal, se otresel komunistične sužnosti ter si v svobodi, demokraciji, bratski slogi, enakopravnosti in socialni pravičnosti v družbi s Hrvatji in Srbi gradil domovino svobodnih, srečnih in zadovoljnih narodov.

Bog živi dr. Jelencu še mnogo, mnogo let!

To mu v imenu vseh svobodnih Slovencev z globoko hvaležnostjo za vse njegovo dosedanje delo v korist slovenskega naroda želi

Svobodna Slovenija

Oran

Potek 3. zasedanja II. vatikanskega koncila

Pavel VI. je pred zasedanjem poslal pismo dekani kardinalskega zbora Tisserantu, v katerem vabi, naj vzpodbudi koncilne očete in verno ljudstvo, naj z molitvijo in pokoro izprosijo blagoslova zasedanju koncila, ki je zadeva vseh vernikov, da celo vsega človeštvo.

Pravico do udeležbe na 3. zasedanju koncila je imelo 3070 očetov, prišlo jih je pa dejansko 2513 — 15. sept. je papež objavil, da bodo prišle to pot kot poslušalke k sejam tudi nekatere ženske, kar se je kasneje tudi zgodilo. In sicer je bilo nekaj vrhovnih predstojnic redovnic in nekaj laičnih zastopnic, prva med njimi Francozinja Monnet. — Iz Jugoslavije so prišli vsi škofje razen bolnikov. Udeležili so se tretjega zasedanja vsi slovenski škofje: dr. Pogačnik, nadškof ljubljanski, dr. Držek, škof mariborski in dr. Jenko, škof-administrator Slovenskega Primorja.

Zasedanje se je začelo 14. septembra na praznik sv. Križa s koncelebrirano mašo, ki jo je opravil Pavel VI. skupaj s 24 koncilskimi očeti, izbranimi iz vsega sveta. — V govoru tega dne je papež pokazal važnost 3. zasedanja in v glavnih obrisih njegovo vsebino, posebej je poudaril vprašanje škofovske oblasti v zvezi s papeževom.

15. septembra so se začele delovne seje tega zasedanja. Takoj v začetku je

kard. Tisserant ponovno rekel, da koncil ne bo odločal kakih doktrinalnih sklepov, ampak hoče pospešiti povečanje pastoralne akcije Cerkev. Opozoril jih je isti kardinal, ki je vodja predsedstva koncila in glavni tajnik nadškof Felice, naj držijo tajnost razpravljanja, in se varujejo zapravljanja časa s ponavljanjem misli, ker mnogi želijo zaključiti koncil na tem zasedanju. — kar se ni izpolnilo. — Razprave so izmenoma vodili 4 moderatorji, nekoliko sicer usmerjali dolžino debat, niso je pa mogli povsem odstraniti.

Razpravljati so začeli osnutek „O Cerkvih“ in sicer najprej o poslednjih rečeh, zadeva Cerkev v nebesih. Nekateri očete so želeli bolj točno določiti nauka o vica in peku. Zanimiva je bila misel kard. Suenensa o proglašanju svetnikov, ko se je potožil, da manjka zastopnikov praktičnih stanov in pa bolj pravična razdelitev med vse dežele sveta. — Naslednje dni so govorili o osnutku „O Mariji“, kjer so se od vseh početkov mnenja zelo križala, zlasti o razmerju Cerkev do Marije, oz. obratno. Poljski škofje so po kard. Wyszińskiem predlagali, naj proglasijo Marijo kot Mater Cerkev, kar je Pavel VI. ob zaključku dejansko storil. Drugi so želeli, naj določijo nauk o Mariji Srednici milosti, čemur so nasprotovali drugi zaradi ozira na ločene brate, zlasti protestante, češ, da je edini

srednik Kristus, kar je tudi izjavil papež ob zaključku zasedanja.

Za tem je prišlo na vrsto poglavje „O pastoralnih dolžnostih škofov“. Posebej je bil govor o sovladanju Cerkev skupaj s papežem po škofih, čemur so se mnogi upirali, češ da zaseneči papežev oblast. Prav tako je bil zanimiv problem razmerja redovnikov do krajevnih škofov, zlasti glede dušnega pastirstva, grajali so vsi vmešavanje svetne oblasti v imenovanje škofov. — Vmes, med razpravljanjem so bila ves čas glasovanja o izdelanih osnutkih. Kot poročevalec teološke komisije je nastopal splitski škof Franič, znan kot pristaš konservativnega krila, in je ostro odklanjal sovladje škofov nad vesoljno Cerkvijo. Med zasedanjem je kardinal dekan izrazil pritožbo mnogih škofov čez izvedence, ki zunaj koncilne dvorane v predavanjih razlagajo svoja ločena stališča. Razpravljali so zlasti o zakramentalnosti škofovskega posvečenja, kar je posebej zagovarjal med drugimi dunajski kardinal Koenig. Med razpravljani je umrl poljski vojaški škof Gavlina, ki je govoril o češčenju Matere božje in navajal za to izjave Martina Lutra. Imel je pripravljen govor o izseljencih, kar je moral prebrati drug poljski škof. V naslednjih dneh so v tem osnutku razpravljali o duhovništvu in zvezi škofov z duhovniki. Osnutek je bil raztrgan in slabo pripravljen, nekaterim, med njimi celovškemu škofu se je zdel prekratek. Poudarjali so dolž-

nost škofov skrbeti za emigrante, zlasti je o tem resno govoril tajnik Konzistorialne kongregacije kard. Conafalonieri in škof Rupp iz Monaca, ki je bil svoj čas narodni direktor za izseljence v Franciji. Z glasovanjem so sprejeli osnutek, ki govori, da so škofje nasledniki apostolov, ki prejmejo s posvečenjem polnost duhovništva in s papežem vodijo Cerkev, kar dokazuje že zelo stara navada. Ko je bilo zaključeno razpravljanje o tem poglavju o pastoralni dolžnosti škofov, je škof De Smedt predložil poglavje „O verski svobodi“, za katero je rekel, da se prvič v zgodovini govori na koncilu. K razpravi se je oglasil škof Čekada iz Skopja, ki je zelo poudarjal potrebo izjave o verski svobodi. Pokazali so na pomanjkljivosti, zahtevali zlasti zaščito vernikov, kjer vlada preganjanje Cerkev. Očeli so se očete v svojih mnenjih in sicer so nekateri poudarjali, da ima človek pravico po glasu svoje vesti svobodno izbirati svojo vero, drugi pa so zagovarjali, da ima verska svoboda svoj temelj v zahtevah skupnega blagra. Razlika mišljenja v tem problemu je kazala, kako vplivajo krajevne razmere; povsem drugače so govorili severnoamerikanski škofje, ki so zagovarjali polnost te svobode, drugače škofje Španije in Italije, ki so se bali za prestiž katoliške vere v svojih deželah. Razprav o tem je bilo veliko in vsi so čakali, da bodo v zadnjih dneh dali osnutek tudi na končno glasovanje, pa so ga po

odločbi papeževi in na prošnjo nekaterih škofov, ki še želijo problem študirati, odgodili, kar je zbudilo eno najburnejših reakcij, zlasti s strani ameriškanskih očetov.

Ko so za to pot zaključili razpravljanje o verski svobodi, so začeli ono vprašanje „Razmerja Cerkev do Judov in nekrstjanov“, kjer je zlasti kard. Lienart poudaril, da koncil govori o tem vprašanju zgolj iz verskega, nikakor iz političnega, ali ekonomskega vidika. Podobno misel je povedal argentinski škof Podestá iz Avellanede. Namen te izjave je bil, da reši zlasti sedanje Jude očitka bogoumorstva. Upijali so se tej oprostitvi italijanski škofje in škofje iz arabskega sveta; ti zadnji iz političnih razlogov. Amerikanski škofje so v razpravi kazali na judovski izvor Cerkev, po načrtu božje Previdnosti. Za oprostitve Judov očitka bogoumorstva se je zavzemal tudi zagrebški nadškof Šeper, ki je poudarjal zlasti verski značaj izjave. Za razmerje z nekrstjani na sploh je po sodbi japonskega škofa Nagae treba poudariti resnico o Bogu Stvarniku in njegovo voljo do odrešenja nesrečnega človeštva. Med tem so sprejeli tudi del osnutka, ki s pristankom papeževim dovoli škofovskim konferencam uvesti diakonat za starejše poročene moške in za mlajše, toda samske. Zanimivo je, da so osnutek o razmerju do Judov izglasovali, niso ga pa slovesno razglasili.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

Na predlog ljubljanskega nadškofa msgr. dr. Jožeta Pogačnika je papež Pavel VI. odlikoval ljubljanskega stolnega dekana prelata J. Šimenca z nazivom apostolski protonotar; generalnega vikarja in stolnega prošta dr. Stanka Leniča z nazivom prelat, enako prodokana ljubljanske bogoslovne fakultete dr. Vilka Fajdiga; železomašnika dr. Alfonza Levičnika in prof. Venceslava Snoja s častjo monsignora. Znanega in zaslužnega orglarskega mojstra Franca Jenka v št. Vidu nad Ljubljano, ki je Joslejš izdelal že nad 100 orgel, pa je papež odlikoval z naslovom viteza sv. Silvestra, na višjim odlikovanjem, ki ga papež podeljuje neduhovnikom.

Po slovenskih planinah so letos imeli prvič sneg dne 21. septembra in sicer od višine 1700 m navzgor. V letu 1963 so pa bili vrhovi slovenskih planin prvič pobeljeni s snegom že meseca avgusta. V mesecu oktobru le. leta je pa po planinah zapadlo snega že do 15 cm visoko.

V Kranju so ugotovili, da jim primanjkuje 1500 stanovanj.

Umrli so. V Ljubljani: Marija Suhadolc roj. Peruzzi, Marija Kovač, uslužb. rep. sekretariata za notr. zadeve, Valentin Jere, prevoznik, Franc Urbančič, tipograf, Vinko Beličič, upok., Ana Geršak roj. Černelč, Darinka Žigon, pom. direktorja živilskega kombinata Žito, Maks Završnik, upok., Jože Možina, upok., Alojz Majerič, tesarski mojster, Jernej Morel, pediker, Olga Japelj roj.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Zahvala

Ko sem zapustil bolniško posteljo, ko že trdno stojim na nogah in mislim, da mi je Bog odločil še nekaj časa tlačiti zemljo, smatram za dolžnost, da se vsem, ki so me v boleznih obiskovali in mi krajšali dolge ure, mi z molitvami in drugimi dobrimi deli pomagali, javno zahvalim. To sem dolžan zlasti zdravniku dr. V. Madoe za vso njegovo skrb, bolničarki gospe Dünk, čj. gg. Škrabi za darovane sv. maše, Stanovniku za prinašanje sv. obhajila ob prvih petkih in sobotah, Kalanu in Smolčiču za obiske. Dalje izrekam zahvalo družinam: Zakljevi, Tominčevi, Kavčičevi Možinovi, Pikčevi in Ovčjakovi iz Mendoze ter drugim. Prav lepa hvala tudi bratu Tinetu, Pišku, Vučku, Megušarju, 90-letniku Mastnaku, 81-letniku Brezniku, Juvančiču, Guzelju, ge. dr. Paymanovi, g. in ge. Kosullo za obiske, vso pomoč in naklonjenost. Zahvalim se tudi hčerki Mici, ki je po svoji službi pripravljala še vsa zdravila kot bolničarka in mi stregla vse čas bolezni.

Grešil bi, če se ne bi javno zahvalil tudi svoji ženi, ki je vso težo dneva in noči nosila z menoj ter mirno in vdana v božjo voljo prenašala moje nervoznost ter vedno imela zame pripravljene tolažilne in blažilne besede.

Tem in še mnogim drugim, ki so mi stali v boleznih ob strani, najlepša hvala in Bog plačaj.

Pavle Malavašič

Osebnosti

†Pavel Fajdiga. Dne 9. t. m. je umrl Pavel Fajdiga. Dočakal je starost 72 let. Na srečanje z božjim Sodnikom ga je

(Nadaljevanje z 2. strani)

Prav na praznik sv. Hieronima so začeli 30. septembra razpravljati osnutek „O razodetju“, ki je v prvotni zasnovi dvignil vihar na 1. zasedanju. Razprava sta začela škof Franciž iz Splita, ki se je izrekel nasprotnega tej obliki, ter nadškof iz Firence, tudi konservativce, ki je pa novo obliko branil, ko govori v nasprotju s prvotnim, le o razodetju; zlasti poudarjajo nekateri uravnoteženo sodbo o vrednosti sv. pisma in ustnega izročila (kard. Leger). Kardinal Landazuri iz Peruja je poudarjal dinamično veljavo sv. pisma za vsake razmere. Poljski škof Kowalski je izrazil željo, naj koncil ob to poglavje priključi osodbo materialističnega brezboštva. Mnogi so poudarjali, da določitev razmerja med sv. pismom in ustnim izročilom še ni zrela za zaključno besedo. Kard. Rufini iz Palerma je nasprotoval preveliki svobodi razlagalcev sv. pisma.

Med tem so izvedli glasovanje o 1. poglavju „O ekumenizmu“, kjer je razločeno: Kristusova Cerkev je ustanovljena kot ena in edina. Sedanja ločitev nasprotuje Kristusovi volji in je razlog za pohujšanje svetu. Koncil priporoča katoličanom delo, da bi se vsi kristjani zedinili. Kristus je bil poslan od Očeta na svet, da bi rešil vse ljudi in jih združil v en sam hlev. Sv. Duh je duša vse enotnosti. Cerkev je zgrajena na enem samem temelju, ki je Peter. Skrivnost edinstvi je zgrajena na Kristusu in se izraža v različnih darovih Sv. Duha.

Fatur, Vera Jarc, učiteljica v p., Ana Vrhovec roj. Kose, Matija Progar, upok., Pavla Grubar roj. Milavec, Pavel Jančar, Franček Miklavc, učitelj v p., Franc Modic, upok., Jože Šuštar, upok., Božo Labus, uslužb. notr. min., Leopold Bajželj, knjigovodja, Marija Klemenčič, bolničarka, Marijan Volk, uradnik notr. min., Dunja Turk roj. Saksida, Marija Detela roj. Simčič, Edo Slanina, Janko Duh, tehn. vodja biv. Jug. tiskarne, Ana Kos in Ivana Alič roj. Tomažič v So-strem, Mary Urbanc in Cerknici, Franc Mauser, upravnik vodovoda na Bledu, Ana Švagelj roj. Sokol v Novi Gorici, Alojz Mahnič, zidar v p. v Domžalah, Mara Majhenič roj. Rautner v Mozirju, Franc Majželj, upok. v št. Jerneju, Franciška Birk v Dobu pri Domžalah, Jakob Pavlin, čevljar v Križah na Gor., Franjo Vrečko, komerc. svetnik železarnice v Štorah pri Celju, Marija Benčič v Hrpeljah, Vilma Gogala roj. Vidic v št. Vidu, Marija Kajzar roj. Kušar v Dvoru, Ivo Močnik, šolski upravitelj v p. v Libelčah, Jože Dolanc v Trbovljah, Janez Perko v Krki, Alojz Šetina, vojni invalid v Ševnici, Karlo Boštjančič, mišar v Ilirski Bistrici, Marija Krašovec roj. Plaskan v Žalcu, Jožica Seljak, strok. učiteljica v Idriji, Miha Mihevc, upok. v Hrastniku, Matilda Gabrijel roj. Miklič v Trbovljah, Karol Paulin, upok. v Hrušici, Vinko Radšel, gozdarski tehnik v Slovenjgradcu, Angela Rašetič v Novem mestu in Ivan Grizold, tajnik občine Maribor-tezno.

pripravil g. župnik Lamovšek. Pogreb je bil 10. t. m. na morosno pokopališče. Za rajnikom žalujejo v Argentini pok. žena ga. Jelisava, sin Pavel, član uredniškega odbora Svobodne Slovenije, hčerka Alice, snaha ga. Irena roj. Zajc, vnuki Jelica, Pavel, Jurij in Andrej, v Trstu njegova sestra Pepi vd. Franco in ostalo sorodstvo. Vsem izrekamo globoko sožalje, rajnemu pa naj bo lahka argentinska zemlja.

Smrtna nesreča. V četrtek, 10. decembra je vlak povozil (med postajama Florida—Munro) našega rojaka Rudolfa Malija. Pred nekaj meseci je zapustil bolnišnico za živčne bolezni. Verjetno je bil močno zamisljen, ko je prečkal progo, pa ga je vlak povozil do smrti. Naj počiva v miru!

MORON

Zaključek šolskega leta

Na Miklavževo nedeljo so otroci šolskega tečaja Franceta Prešerna pozdravili svoje starše z zaključno akademijo. „Lepo je bilo, res lepo,“ mi je dejal eden izmed očetov ob odhodu iz dvorane. In s tem je povedal z nekaj besedami vso tisto čudovito doživetje, ki smo ga občutili, ko so se naši otroci — drug za drugim, letnik za letnikom zvrzili na odru, povedali pesmi o domovini, zaigrali in zapeli, vse pa pod geslom: Slovenska beseda je vredna truda! Res, lepo je bilo. Da je bilo, se moramo zahvaliti gospe Mariči Debevc, ki je naše otroke tako lepo pripravila, gospe Mariji Geržiničevi, ki je v

V Cerkvi je prišlo do globokih ločitev, ki trajajo do danes. Čeprav so druge skupnosti ohranile mnogo dobrih elementov, ki so tudi v katoliški Cerkvi, je še danes mnogo, kar nasprotuje popolni združitvi s katoliško Cerkvijo.

V preteklosti je bilo mnogo vzrokov in krivde, ki so pospeševale ločitev; danes ni mogoče obtožiti greha tistih, ki žive v ločenih skupnostih, res pa je, da je mogoče najti polnost sredstev odrešenja samo v katoliški Cerkvi. Koncil vzpodbuja, naj bi se storilo vse, da bi znova dosegli popolno zedinjenje. Katoličane vzpodbuja, da bi se udeleževali dela za zedinjenje, ki obstoja v tem, da bi se izogibali besed in sodb ter del, ki bi lahko žalili ločene brate; naj bi se vršili razgovori med strokovnjaki različnih skupnosti za boljše poznanje njihovih nauk. Sodelovali naj bi v vsem, kar se tiče skupnega dobrega. Katoličani naj budno pospešujejo vse, kar koristi zedinjenju, v pokorščini svojim pastirjem. Spoštujejo naj versko, zgodovinsko in liturgično dediščino ločenih bratov, predvsem pa naj izpovedujejo svojo vero.

Nadaljevali so razpravo „O razodetju“, za katerega osnutek je kard. Bea rekel, da je poseben dober, ko govori o temeljnih točkah nauka o razodetju. Nekateri so poudarili, naj bi ne zavzeli dokončnega stališča o teh vprašanjih, ki še niso zrela za rešitev. Razprava o tem se je končala.

(Bo še)

SLOVENCIP OSVETU

KANADA

Poroka

Aleša Kreka in Francke Kavčičeve

V soboto, 28. novembra popoldne so imeli v župniji Marije Pomagaj v Torontu lepo slovensko poročno slavo. Pred okrašenim oltarjem Brezjske Marije sta stopila g. Aleš Krek, sin ge. Malke in g. dr. Mihe Kreka, predsednika SLS in NO za Slovenijo, ter gđ. Francka Kavčič, najstarejša hčerka ge. Francke in g. Ivana Kavčiča iz Toronta.

Poleg mladega para sta klečala pred oltarjem tudi nevestina mati in oče, ki sta istega dne praznovala tudi srebrno poroko. Mladi par je med poročno mašo poročil lazarist g. Franc Sodja ožji rojak g. dr. Kreka iz Bohinja. V pridigi je tudi sporočil, da je papež poslal mlademu paru ob poroki poseben blagoslov, prav tako pa tudi nevestinim staršem ob njihovih srebrni poroki. Skupno življejsko pot sta pa nastopila leta 1939 v Lučnah nad Škofjo Loko.

Nevesti so bile družice pri poroki Marija Demšar in Tončka, Marica, ter Ivanka Kavčič; male družice pa Martinica, Metka in Bernardka Kavčič; ženi-novi drugi pa Andrew Welling, nevestin brat Ivan ter Janez in Jernej Kavčič.

Med sv. mašo in poročnimi obredi je igral na orglah organist g. Jurij Eržen, pela pa sta ga. Milena Čekuta in g. Blaž

izredno kratkem času dosegla, da iz grl naših otrok zdaj res doni slovenska pesem, pa vsu mu učiteljskemu zboru, ki je mnogokaj storil, vse, česar starši res ne zmoremo: gđ. Miji Markeževi, ge. Angelci Rajerjevi in č. g. župniku Lamovšku. Ti trije in ga Marija Geržiničeva so skozi vse leto v naših otrokih budili ljubezen do slovenske besede in pesmi pa do krščanskih izročil, brez katerih pravega slovenstva sploh ni.

V imenu staršev se je učiteljem zahvalil predsednik šolskega odbora g. Kinkelj. Potem je bila razdelitev spričeval in končno prihod Miklavža. Kot je že navada na Pristavi, je šolski odbor tudi letos otroke pogostil.

Da je vse lepo steklo, imajo zaslu-go predvsem sosedje Pristave, ki so pridno garali ves čas. Tem v imeu staršev še nada posebna hvala, saj brez njih truda ne bi bilo tako lepo na Pristavi.

A. L.

RAMOS MEJIA

Zaključek šol. leta in Miklavževanje

Šolski tečaj Antona Martina Slomška je v soboto, 5. decembra slovesno zaključil šolsko leto. Slavnost je bila na vrtu Slomškovega doma, pred letnim gledališčem, kjer so se posedli starši in gosti; na odru pa se je zbrala vsa šola pod vodstvom voditeljice tečaja gđ. Šemrovove. Slavnost je otvoril predsednik krajevne šolskega odbora g. Franc Pergar, nakar so šolarji nastopili z raznimi prizorčki, deklamacijami in petjem. Nato je stopilo v ospredje 11 učencev in učenk, ki so letos dokončali šolski tečaj ter se poslavo in zahvalilo učitelstvu; mlajši součenci so nato odhajajočim pripeli slovenske šopke, šolski odbor pa jim je poklonil v spomin krasne povečane fotografije motivov iz slovenske domovine. Med tem pa so vsi navzoči skupno zapeli pesmi „Slovenec sem“ in „Slovenka čem ostati“.

Predsednik šolskega odbora se je nato v krajšem govoru zahvalil učiteljskemu zboru za ves njihov idealizem in požrtvovalnost ter ljubezen, s katero poučujejo našo mladino, staršem pa za njihove žrtve, ki jih doprinašajo za slovensko vzgojo svojih otrok. V tem šolskem letu so sestavljali učiteljski zbor Slomškovega tečaja: gđ. Šemrovova, gđ. Sušnikova, ga. Holosanova in ka-teteh č. g. dr. Starc. V zaključnih izjavah se je predsednik še posebej zahvalil č. g. dir. Oreharju, ki je prišel vsak mesec darovat šolsko sv. mašo, ter odboru Slomškovega doma, ki je nudil gostoljubno stredo.

V zaključnem delu akademije je bilo še več pevskih točk, nato pa je sledila razdelitev spričeval. Kot zaključek slavnosti je bila šolska sv. maša, ki jo je opravil č. g. direktor. V pridigi je še posebej pozval vse, ki zapuščajo tečaj, naj ostanejo zvesti veri in narodu iz katerega se izšli.

Medtem se je že zmrčilo in prostrana ploščad pred odrom se je povsem napolnila s starši in malčki, ki so prišli počakati Miklavža. Za uvod so igrali Slomškovega mladinskega odra pod vodstvom ge. Eme Blejčeve podali ljubko igrico „Zlati orehi“, v kateri ob koncu pride Miklavž z vsem svojim spremstvom ter obdari pridne otroke. Dobrotni svetnik je najprej obdaril vse šolarje nato pa še ostale.

Potočnik. V prezbitariju so poročnim obredom prisostvovali predstojnik slov. lazaristov g. Janez Kopač, župnik župnije Brezmadežne, g. Andrej Prebil, župnik župnije Marije Pomagaj, njegov kaplan g. Anton Zrnc, g. Alojzij Ambrožič, profesor v torontskem bogoslovju in g. Jože Godina, ženinov veroučitelj v osnovni šoli.

Po poroki so se vsi gostje zbrali v okrašenih cerkveni dvorani, kjer je bila svatovska gostija. Nanjo je bilo povabljenih okoli 340 svatov, prijateljev obeh družin iz Kanade in Clevelanda. Poročno slavo je vodil ženinov prijatelj Jernej Ambrožič, ki je po svojem pozdravnem nagovoru in voščilu mladoporočencema dal besedo ženinovemu očetu. G. dr. Miha Krek se je prisrčno zahvalil vsem, ki so mladi par spremljali pred Marijin oltar, kjer sta sklenila sv. zakon, kakor tudi tistim, ki so pripravili tako lep in družinski domačnosti poln večer, pa tudi vsem ki so se odzvali vabilu nanj. Med poročno gostijo je spregovoril tudi č. g. Franc Sodja, ki je povedal, zakaj je pravzaprav on poročil mladi par. Omenil je, da so si njegovi domači in Krekovi v Bohinju prijatelji in sosedje, z go. Francko Kavčičevo pa ga veže skupno trpljenje v komunističnih zaporih.

Cvetka na grob slovenski materi trpink

Osmrtnica v predzadnji številki Sv. Slovenije nam je povedala, da so se v Frankolovem pri Celju iztekli življenjski dnevi Nežki Skobernetovi, roj. Konežler, materi našega stanovskega tovariša g. Slavka Skoberneta, biv. vodje Slovenčeve podružnice v Celju in predsednika tam. delavskega sosveta Delavske zbornice ter poznejšega urednika Slovenskega doma v Ljubljani.

Vse življenje pok. Nežke Skoberne je bilo polno dobrote, polno pa tudi skrbi za družino in dom in tudi velikega trpljenja, ki ga je vedno prenašala z globoko vero in trdnim upanjem v božje plačilo.

Njeno življenje se je začelo v nemškem rudarskem področju Hamburg na Westfalskem. Tam si je z izbrancem svojega srca rudarskim polirjem Alojzjem Skobernetom ustvarila srečno družinsko življenje. Na Westfalskem je zakoncem povečala družinsko srečo rojstvo dveh otrok — hčerke Pepee in sina Slavka. Ob nastanku Jugoslavije se je družina vrnila v Frankolovo pri Celju, kjer se je družina še povečala ter se posvetila trdemu delu na gruntu. Tu je vdana v božjo voljo prenesla udarec ob smrti sina Franceta, zatem pa tudi vse trpljenje in gorje, ki se je zgignjalo nad njo in njeno družino v času nemške okupacije in nastopanja partizanov. V tistih groznih časih je ta plemenita žena kot prava slovenska samaritanka pomagala, kjer je bilo potrebno in lajšala trpljenje kdorkoli je bil od Slovencev prizadet. Sina Slavka so nacisti ob zasedbi Spodnje Štajerske aretirali, odpeljali v mariborske zapore, nato pa izgnali na jug, odkoder se je rešil v Ljubljano; sina Karleka in Viktorja so mobilizirali Nemci ter ju poslali na fronto, čeprav bi se bila raje borila na domačih tleh proti okupatorju. Toda sta odšla, da nad hišo nista pri-

Vsak teden ena

KLIC DOMOVINE

Stanko Janežič

Megla zakriva domači svet, rahlo dežuje, v svetle sanje vjet romam na tuje.

Pridi, življenje, razgrni svoj kras, od blizu naj slišim tvoje zvenenje, daj, da uživem vso slast.

Tiho trka na okno srca skozi pust: daljine spomin necesa lepega: klic domovine.

Končno je spregovoril tudi ženin Aleš Krek. Vsem se je zahvalil za udeležbo, Kavčičevim pa za to, da so mu dali Francko.

Nevesta Francka Kavčičeva je v Torontu absolvirala šolo za bolničarke v bolnišnici sv. Mihaela ter je bila v isti bolnišnici tudi zaposlena kot diplomirana bolničarka, ženin Aleš Krek je pa študiral in diplomiral na John Carrol univerzi v Clevelandu ter je sedaj uradnik mestne občine v Clevelandu.

Mlademu paru ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova, njunim staršem pa k poroki otrok izrekamo čestitke!

klicala še večjega gorja, ko je okupator vse ostale sorodnike že izselil v Slezijo. Pa tudi komunisti so ji po letu 1945 še povečali trpljenje, ko so zaprli hčerki vdovo Pepeco in Milko.

Silno trpljenje med vojnimi in po-vojnimi leti ji je zrahljalo zdravje, tako, da se v zadnjih letih kar ni mogla več popraviti. Pred meseci je morala na operacijo in po daljšem zdravljenju v dobrišem zdravilišču se je vrnila na svojo domačijo, kjer se je z vso radostjo pripravljala na zlato poroko s svojim možem Alojzjem Skobernetom, uglednim somišljenikom Slovenske ljudske stranke v celjski okolici v času med dvema svetovnima vojnima ter navdušenim zadržanim delavcem in umnim čebelarjem.

V pripravah na ta veliki družinski praznik, ki bi bil zbral na njenem domu vse njene otroke, bi vsekakor bridko občutila, da sina Slavka, ki živi med nami v Argentini, ne bi mogla imeti ob sebi. Toda v zadovoljstvo bi ji gotovo bila zave-st, da bi se je istega dne z ljubeznijo spominjal z vso svojo družino tudi on. Pa jo je Bog prej poklical k sebi, da ji obilno poplača vsa dobra dela, ki jih je bilo tako polno njeno zemsko življenje. Naklonil ji je lahko smrt, na katero je bila dobro pripravljena.

Kako zelo so ljudje cenili to dobro in plemenito slovensko ženo in mater, je pričel njen pogreb, ko so jo na domače pokopališče spremljali ne samo sosedje, ampak tudi številni farani iz ostalih vasi.

Naj počiva v miru ter pri Bogu uživa rajsko veselje kot plačilo za njene težke in veze zemskega življenja ter za vso ljubezen, s katero je v verskem in narodnem duhu vzgojila svoje otroke, njenemu sinu Slavku, njegovi družini in vsem ostalim sorodnikom pa izrekamo iskreno in globoko sožalje.

J. Kr.

Ahčinova razstava

Ko smo zvedeli, da pripravlja Franceta Ahčin novo razstavo, tokrat v Casa América na Avenidi de Mayo 979, ki je bila odprta 2. t. m. in bo zaključena 18. t. m., pa da zbira zanjo tudi svoje starejše umetnine, smo bili spričo dejstva, da je svojo zadnjo fazo umetniškega snovanja pokazal itak že na II. grafični razstavi izseljenih umetnikov, mnenja, da ne bomo videli pravzaprav nič novega in da bomo pričeli nekakšne retrospektive, ki je vedno mikavna, v nastopajoči vročini pa še posebej pomirjevalna, ker bomo pač v miru lahko pregledali, kaj je umetnik v zadnjem času kakšnih deset let ustvaril. Stilne menjave Ahčinove plastike smo itak že ob priložnostih prejšnjih razstav ugotavljali in ne bodo torej nič novega več.

A vendar je razstava v Casa América nekaj nad vse privlačnega. Za tistega, ki se zanima za umetniško razvojno pot, je takorekoč nenadomestljiva, kajti vse bolj jasno kot spomin na prejšnje predstave nam zdaj v novem pregledu kaže, da je bila ta pot izredno naravna, kot jo hodi samo umetnik z iskrenim iskanjem novih izraznih možnosti. Še pri predzadnji njegovi razstavi smo bili nekako nepričakovano veseli njegovega stilnega preobrata v idealizem, ta razstava nam je pa odkrila, da ta preobrat pri Ahčinu le ni bil tako nepričakovan. V starejših plastikah smo zdaj zapazili, da se je njegov linearizem že dalj časa pripravljali. Mislim, da se imenuje Figura de Mujer stoječi kip gole žene, ki stoji v zadnjem kotu večjega prostora in je na prvi videz poloplastična postava. A ta polna plastika je ustvarjena le iz detajlnih ploskev,

katere so vse manjši liki, podrobnosti, vsaka zase zanimiva. Pri tej plastiki pa je tudi zapažen Ahčinovi novi način oblikovanje človeške glave, pravilne obreda. Tista za tedanjji čas, nekako brez 8 leti na tedanji Ahčinovi razstavi zapažena skulptura ima obraz čudno zamegljen. Oči so komaj van dahnjene, nos v ostali obraz kar nekam splava, kot pravi Nemec: „ist verschwommen“; večja pozornost je posvečena le ustnicam. Še bolj je tak obraz značilen pri portretu, opozarjam na št. 6, Retrato Ruda. Spominjam se, da sem v poročilu o tedanji razstavi napisal nekako tako, da mora ta, v skulpturi nekam nenavadni način, imeti za umetnika gotovo svoj važen pomen, ki res takrat še ni bil očiten. Zdaj pa smo se prepričali, da je oboje, ploskovitost detajlov in zamegljenost obrazov, pot v poznejšo ploskovitost. Ob spominu na slovenski ekspresionizem moram reči, da pri nobenem drugem umetniku takšne poti ni bilo opaziti, čeprav izgleda, da je najbolj naravna. Po teh najbolj otipljivih znakih je tudi pri drugih figurah opaziti, kako vodijo vse niti v ploskovitost, vse do raznih materinstev. Otroče kar utone v liku matere, ki je podana v silueti, ki priča, da je Ahčin tudi v tej stilni fazi neekspresionizma mojster anatomskih študij.

Tako nam je zdaj naš kipar v tej retrospektivni razstavi pokazal, morda nehoti, svojo logično razvojno pot; boj kot ta bodo zanimalce gledalce estetske vrednote te razstave in ker bo odprta še nekaj dni, njen ogled najtopleje priporočamo.

M. M.

PO ŠPORTNEM SVETU

V letošnjem tekmovalnem drugo zvezne lige igrajo kar trije nogometni klubi iz Slovenije: Olimpija iz Ljubljane, Maribor in lanski prvak Slovenske republike Kladivar iz Celja, ki se je po kvalifikacijskih tekmah povzpela v drugo zvezno ligo. Po desetem kolu se je najbolje izkazala Olimpija, ki je na 2. mestu s 17 točkami, le eno za lanskim prvo-plašcem Slobodo iz Tuzle. Maribor je slabše začel kot lani in je z 10 točkami na 9. mestu, Kladivar pa je z 9 točkami na 11. mestu.

Olimpija je v 10. kolu premagala Čelik iz Zenice s 5:1, igrali pa so Žabjek, Kulenović, Jovičević, Kokot, Srbu, Šoškić, Frančičkin (Nikolić), Kapidžić, Zagore, Arslanagić in Corn. Maribor je v Pulju premagal Istro s 3:0 v postavi: Vabič, Jovanović, Čeh, Rečnik, Sisgorso, Prosen, Marković, Breznik, Šober, Pirce, Kranjc. Z enakim rezultatom je Kladivar doma premagal Borovo z naslednjim moštvom: Bauman, Vodeb, Coklić, Piščan, Marinček, Hallagić, Babić, Hribernik, Devčić, Remete, Binkovski.

Po imenih sodeč je v slovenskih klubih precej južnih bratov, predvsem in ljubljanski Olimpiji.

ŠAH

Zaključek šahovskega troboja. V soboto, 12. t. m., se je v Slovenskem domu v San Martinu vršila zaključna tekma šahovskega troboja med moštvi Našega doma iz San Justa, Slomškovega doma in slovenskega doma iz San Martina. V zaključni tekmi sta nastopili moštvi Slomškovega doma in San Martina. Zmagal je San Martin s 3 1/2 točkami proti 2 1/2. Posamezni rezultati so bili naslednji: Šušteršič Božo : Žakelj Janez 1/2 : 1/2, Pavlič : Žužek Lojze 1: 0, Potočnik : Vester 0:1, Šušteršič Janez : Škerlj 1:0, Dimnik Dušan : Vodnik Ciril 1/2 : 1/2, Gabrenje : Kržišnik 1/2 : 1/2. S to tekmo je bil troboj končan. Prvo mesto je dobil San Martin s 15 točkami, drugo mesto Naš dom v San Justu s 13 točkami in tretje Slomškovi dom z 8 točkami. Troboj je pokazal, da je v vseh naših domovih več dobrih šahistov in da je za to kraljevsko igro med našimi rojaki precej zanimanja. Zal pa naši šahisti ne polagajo važnosti na sistematičen študij šaha. Šahovski krožki po naših domovih bi morali organizirati šahovsko šolo, ki bi naše šahiste teoretično podkvala in napravila za dobre šahiste, ki bi se lahko podali v težje tekme.

Vestnik SFZ

Proslava Brezmadežne

Mladina, čisto življenje in lepa vesela mladost. Ta praznik smo praznovali v soboto 12. t. m.

Praznik Brezmadežne je imel med slovensko mladino velik pomen, in nikdar naj se ne zgodi, da bi bil mladini ta praznik odveč.

Začeti znova in znova po padcih je naše geslo. Kdor pa ni zašel, kdor ni padel, naj vztraja. Marija je vedno še prav posebno mladini stala na strani, jo varovala in ji pomagala v dobi, kot ta, naša, ko strast vpije glasno in kri za divja.

Začeli smo z mašo, ki jo je daroval č. g. direktor. Njegove besede so bile jasne in logične korak tistega, ki pozna, kaj mladina res v teh letih potrebuje.

Recitacije, skupno petje; zborček deklet iz San Justa in solo Barbe Maškove, ki je pela Schubertovo Zdravo Marijo ob spremljavi na harmonij, so poleg dveh zelo dobro podanih misli gđc. Mi-

Izlet otrok slovenskih šolskih tečajev bo v nedeljo, 20. decembra 1964, v zavod bratov „de la Salle“ — „Fundación Armstrong, Escuela Agrícola San Tomás de Aquino“ v González Catán, ul. Gral. Rivas. — Odhod: Capital: Slovenska hiša, ob 7.15; Morón: Alem in Monte, ob 8; Ramos Mejía: Slomškovi dom, ob 8; San Justo: Naš dom, ob 8.30; San Martín: Slovenski dom, ob 8. —

lice Hribar in Staneta Mehleta, dali lep okvir temu prazniku veselja, mladosti in radosti.

Kot novost in zanimivost je predvajanje kasteljanske sv. maše v domačem jeziku, ki so jo izvajali Los Fronterizos in zbor bazilike Del Socorro, zbudilo pozornost in navdušenje za moderne pesmi oz. nova izvajanja, kot učinek odloč tega drugega Vatikanskega koncila.

Število navzočih je bilo razveseljivo in mislimo, da je sobota zvečer zelo primeren čas tudi za druge sestanke in tudi morda v poznejših urah, kakor se je ta proslava vršila.

Tako mislimo:

Odgovori na vprašanja. Odgovarja akademik.

1. Kaj meniš o mlad. organizacijah? Če so mlad. organizacije komplement domače vzgoje za izgradnjo celotnega človeka, tako naravno kot osebno, se moramo zavedati, da brez predhodne domače vzgoje, je njihovo delovanje zaman.

2. Kako naj bi mladino bolj zajela slovenska skupnost?

Veliko se je govorilo med starejšimi in njihovimi organizacijami o potrebi pomoči mladini, toda praktičnih rešitev je bilo zelo malo.

Mladina je bila vedno sama in si je pomagala, kakor je sama zala.

Pridobivanje že odrasle mladine, se je pokazalo, da je nemogoče. Zato je nujno, da starši pošiljajo svoje otroke v organizacije. Naraščalnike k naraščanju, srednješolce k tečaju za srednješolce. Za naraščalnike pa je treba poskrbeti preizkušene starejše ljudi, ki bi organsko vzgajali naraščaj.

3. Kakšno mesto naj imajo duhovni voditelji v mladinskih organizacijah?

Mesto duh. vodje je eno najtežjih mest, ker, kakor so stvari sedaj, je on poleg svoje specifične naloge, edini, ki pomaga organizacijam in posameznikom. Treba pa je zelo dobro premisliti, komu se posveti ta služba.

4. Kaj bo še Slovence ohranilo v tujni?

Ozek stik z ostalo skupnostjo. Neprijetno, skoraj podzavestno prenašanje slovenskih vrednot v družini od staršev na otroke. Zavestno spoznanje in odločitev v poznejših letih, predvsem pod vplivom mladinskih organizacij!

5. Hodiš na ples?

Ne.

6. Kaj meniš o plesu?

Po mojem je ples važen del zabave; ta pa je obenem tudi važen narodnostno-socialen faktor. Če se pa naše „narodnostno življenje zida samo na njem, nam bodo naši potomci pokazali vrednost take narodne zavesti!

7. Kakšen kulturni nivo mora imeti dekle?

Človeštvo se razvija v intelektualno smer. Zato naj ima dekle čim večji kulturni nivo, izobrazbo razumevanje in optimizem; seveda isto velja tudi za fante.

8. Kaj meniš o skupnih izletih. O skupnem oz. bolj povezanem življenju med dekleti in fanti?

Mislím, da je skupno socialno življenje bistveni pogoj za integralno in zdravo uravnovešene človeka. Naraven razvoj brez tabujev.

9. Starejši razumejo mladino?

Po mojem, jo do neke mere razumejo, toda vrednostna lestvica problemov je pri starejših drugačna. Tu je večni problem izkušnje ali prenovitve!

Osebné novice

ORVESTILA

Prosvetno družabna prireditel v vrtu Slomškovega doma bo v četrtek, 31. dec. ob 9 zvečer. Na sporedu predvajanje zvočnega traka z božično glasbo: Matija Tomc: „Slovenski božič“. Izvajata cerkveni zbor iz Sel na Koroškem in operni orkester iz Celovca. „Božičnim podobam“ bo sledilo predvajanje skiptičnih slik iz zadnjih prireditev v Slomškovem domu, nato pa silvestrovanje.

Na tretji pevsko-glasbeni prireditvi v San Martinu bodo nastopili trije pevski zbori: Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča, oktet sanmartinskega odseka SFZ pod vodstvom g. Andreja Makeka in mladinski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom g. Borisa Pavšerja. Dalje bosta nastopila dva orkestra: mladinski orkester (45 oseb) pod vodstvom g. B. Pavšerja in harmonikarski, pri katerem bodo sodelovali učenci g. Viktorja Jenka iz San Martina in Carapachaya. Nastopili bodo tudi pevci solisti ob spremljavi na klavir in na kitaro, igralci na klavir v dvo in štiriročnem igranju. Svetujemo rojakom, da pripeljejo na to lepo prireditev svoje šoloobvezne otroke, da se jim bo vzbudilo zanimanje za petje in glasbo.

Prijatelje slovenske Pristave obveščamo, da bomo silvestrovali na Prištavi v četrtek, 31. decembra. Vsi lepo vabljani.

Družabna pravda sporoča, da prosijo za službo: izvežban delovodja (capataz); 17-letna absolventka srednje šole (comercial). Informacije pri g. J. Šestu, telefon 21-3292.

Vincencijevi konferenci je darovala ob smrti hčerke Nede ga. Martina Černič 500 pesov, ter Slovenskemu semenišču 500 nesov. Bog plačaj!

Počitniška kolonija. Ponovno prosimo starše (ki še tega niso storili), da bi izročili za prijavljene otroke čimprej v Dušnopastirski pisarni ves ostali znesek (3.000 nesov). — Ker letos nismo mogli (zaradi novih predpisov za izdajo vozovnic) dobiti vagona in vozovnic kakor smo zaprosili, b. odhod kolonije 25. decembra zvečer, povratek pa 11. januarja donolde.

Navodila za počitniško kolonijo. O trok naj vzame s seboj: letne obleke in perila za 15 dni, zimsko obleko za hladne dni (dolge hlače!), dežni plašč (ne ga ima), kopalno obleko, brisačo za kopanje in kremo za kožo, 1 par močnih čevljev, 1 nar copat (alvargatas ali bovero ali squippi), pokrivalo proti soncu, brisače, zobno ščetko in zobno pasto, glavnik, pisalo in star zvezek (za nastavljanje pisem), manjšo igračo, igro in primerno slovensko knjigo, krpo za čevlje, mašno knjigo, rožni venec in dekline pokrivalo: poleg kovčka, v katerem bo vse navedeno, manjšo torbo s hrano za vožnjo (sadje!), s prtičkom za brisanje rok, s plastičnim kozarčkom, higienskimi papirjem in tonlo jonico. Kovček naj ima ime in naslov lastnika, na notranji strani pa spisek vseh predmetov. Odhod vlaka je na božič, t. i. dne 25. decembra, točno ob 22. Zbiranje otrok vsaj 1 uro pred odhodom vlaka, t. j. ob 21 v Retiru v žel. postaji FNG Bartolome Mitre. Vrnitev 11. januarja 1965.

Vzporedno s prirejanjem javnih zborovanj, so se v Buenos Airesu obnovili tudi teroristični napadi. Doslej so bili izvršeni na stanovanj treh poslancev stranke Zveze za argentinski narod, ki ji predseduje biv. predsednik vlade osvobodilne revolucije general Aramburu. Ob eksplozijah bomb so bili ranjeni člani družine omenjenih poslancev. Atentat je bil izvršen tudi na prostore brazilske ilustrirane revije „O Cruzeiro“. Javnost z ogorčenjem nastopa proti obnovi terorizma in dela zanje odgovorne peroniste in komuniste. Z vsa oostrostjo je teroristične napade na tri poslance obsodil tudi kongres argentinske demokratske socialistične stranke.

V pričakovanju Peronove odločitve

Pri tem stanju javnost pričakuje Peronove odločitve. Ali bo pristal na zahtevo španske vlade in se odpovedal politični delavnosti ali bo zapustil Španijo in se preselil v drugo državo?

Po zadnjih poročilih iz Španije se je Peron odločil, da bo začasno ostal v Španiji Zato je španske oblasti že obvestil, da ne bo politično deloval, dokler bo živl na španskem področju.

Med tem so pa listi omenjali verjetnost, da si bo Peron med tem izbral kako drugo državo. V Evropi bo to težko, ker je n. pr. Švica prav te dni objavila, da je Peron v njeni deželi „nezazelen oseba“, na ameriškem kontinentu mu je pa edini Castro ponudil, da lahko pride na Kubo kot gost vlade, ali kot turist, ali kot politični emigrant. Listi so pri takem stanju omenjali verjetnost, da bi se Peron lahko pozneje odločil za odhod ali v Tunis, Alžir ali pa k Nasserju v Egipt.

Skupinske slike deklic in dečkov ter posameznikov, ki sem jih fotografiral na dan prvega sv. obhajila, lahko dvignete v upravi „Oznanila“ — prav tako bodo tam birmanske fotografije do Novega leta, nato pa le na Granaderos 61.

Janko Hafner
Granaderos 61 — 66-0818

VLOGE — POSOJILA
Slovenska hranilnica

z. z. o. z.
Avda. San Martín 263
1. nadstropje, desno
Ramos Mejía
(pol kvadre od Slomškovega doma)
Uradne ure ob sobotah od 16 do 20
Dežurna služba ob nedeljah od 9—11

PORAVNAJTE NAROČNINO

SLOV. DOM V SAN MARTINU

vabi vse rojake in rojakinje na

SILVESTROVANJE

ki bo na večer sv. Silvestra,
31. decembra, v prostorih doma

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Avda. de Mayo 560/II T. E. 33-2486
(Escribanía Zavala) 30-0367

Capital Federal

TERRENO
EXCEPCIONAL

15 mts. de frente para la vivienda

Villa Eslovena

lugar ideal y progresista

TOTAL \$ 250.000,—

facilidades

Mariano Arcidiacono

J. V. González 2991

Lanús

T. E. 241-1803

TRETJA

PEVSKO GLASBENA PRIREDITEV

Slovenskega doma v San Martinu bo v nedeljo 27. decembra točno ob 17 v dvorani kolegija „Sagrado Corazón“, ulica Córdoba 124, San Martín (nasproti Slovenskega doma)

Nastopilo bo nad 100 oseb

Vstopnice po 50 in 30 pesov, za otroke po 10 pesov, se bodo prodajale eno uro ured prireditelji pred dvorano

EMPLEADO

experto en administración y contabilidad, prefer. universitario, para puesto de responsabilidad y porvenir;

EMPLEADA

con práctica en administración y ventas

Se necesitan

en

Tejedor 244, Cap. Fed.

T. E. 923-7141

Po kratki bolezní nas je v 72. letu starosti v sredo, 9. t.m., zapustil in odšel, previden s tolažili sv. vere, po večno plačilo k Bogu, naš soproj, oče, tast, ded in brat, gospod

Pavel Fajdiga

mizarski mojster

Pogreb je bil 10. t. m. na pokopališču v Moronu.

Zahvaljujemo se č. g. Matiji Lamovski za duhovno tolažbo, ki jo je umrlemu izkazal v njegovi zadnji uri, ter vsem, ki so stali ob strani preminulemu in nam, ob trenutkih žalosti, in ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem darovalcem vencev in cvetja in za molitve, opravljene za pokoj njegove duše.

Naj v miru počiva in Bog mu bodi dobitljiv plačnik.
Sv. maša zadušnica bo v sredo, 16. t. m., v cerkvi sv. Marte v Moronu.

Žalujoči: žena Jelisa, roj. Sirovica; sin Pavel, hči Alce; snaha Irena roj. Zajec; vnuki Jelica, Pavel, Jurij in Andrej; sestra Pepi vd. Franco in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Trst, Ljubljana, 11. decembra 1964.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503

Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 817.086

Članci Svobodne Slovenije za leto 1964: za Argentino \$ 800,—; za Severo Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za ošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev. Aleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Tečaj valut v menjalnicah v Bs. Airesu v torek, 15. dec. Prodajna cena:
USA dolar m\$ 152,—
angleški funt „ 420,—
00 italijanski lir „ 25,—
00 avstr. šilingov „ 587,85
00 nemških mark „ 3.780,—

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Rfo Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovcencem.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“)

vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024 T. E. 2-8425

Hotel je odprt vse leto

PO UGODNI CENI PRODM

PLETILNI STROJ

Kinkel Drago

Miro 1230 Ramos Mejía

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsem je dala rok 72 ur, v katerem morajo zapustiti Španijo!

Gornjo odločitev so španske oblasti sporočile Peronu dne 12. t. m. v njegovem sedanjem bivališču v obmorskem mestu Torremolinos, odredba o izgonu je pa bila sporočena Peronovemu fin. magnatu Jorgu Antoniu ter predsednici ženske peronistične stranke ge. Deliji Degliomini de Parodi in biv. Peronovemu tajniku Algarbeju. Ostali štirje člani takoičnovnega odbora za vrnitev: ing. Albert Iturbe, glavni tajnik peronistične stranke Carlos Lazcano, vodja kovinarskega sindikata Avgust Vador in vodja tekstilnega sindikata Andrej Framini so pa iz Španije odpotovali še pred sejo španske vlade in sicer je bila njihova pot iz Madrida preko New Yorka v Asunción v Paragvay. Tja so hoteli priti že pred tem, toda ameriške vselitvene oblasti v New Yorku so jih poslale nazaj, ker potniki niso imeli paraguayske vize. Ko so jo v Madridu dobili, so lahko nemoteno potovali preko ZDA v Paragvay, kjer pa po prihodu niso hoteli dati nobenih političnih izjav. Edino to so dejali, da samo čakajo, da bi lahko čimprej nadaljevali potovanje proti Argentini. Paraguayska vlada je ob prihodu omenjenih štirih peronističnih funkcionarjev izjavila, da jih bo takoj internirala, če bi začeli s kako politično delavnostjo.

Obnova terorizma

Da se peronistični množic ne bi lotevalo še večje malodušje ob novicah o neugodnem razvoju vprašanja Peronove

vrnitve in ob dejstvu, da države v svetu ne marajo dopuščati rovarjenja proti obstoječi demokratski vladi v Argentini, so peronistični politični in sindikalni funkcionarji poostriili nastopanje proti sedanjí vladi. Doslej smo imeli poskuse za vprizoritev večjih izgrediv v naslednjih mestih na področju Vel. Buenos Airesa, ki meje na samo prestolnico: Ramos Mejía, Avellaneda in San Martín. Proti izgredivnikom je policija nastopala najprej prizanesljivo, ko pa nahujskane množice niso poslušale pozivov, da se mirno razidejo, ali da imajo zborovanja samo na mestu, ki je bilo zanj določeno, je nastopila z vsó odločnostjo. Prišlo je do spopadov in je bilo na obeh straneh več ranjenih. Ob takih izgredivh v mestu San Martín je policija aretirala tudi gl. tajnika Glavne delavske konfederacije Joséja Alonso-ja. Zaradi njegove aretacije je Glavna konfederacija za delo napovedala za četrtek in petek splošno stavko ter pohod na vladno palačo.

Ob takem stanju je minister za notr. zadeve dr. Palmero izjavil: Spremembe v kazenskem zakonu so v polni veljavi. Tisti, ki bi poskušali motiti javni red in mir, bodo ostro kaznovani.

Da vlada ne mara več popuščati, je razvidno tudi iz govora, ki ga je imel predsednik republike v petrolejskem središču Comodoro Rivadavia na dan, ki je bil v nedeljo, 13. t. m., posvečen v Argentini petroleju, da je „za napredek v državi najprej treba zagotoviti v državi red.“ Še bolj odločen je bil v svoji izjavi v rudarskem mestu Río Turbio, ko je čilenskim časnikarjem izjavil glede Perona dobesedno: „Moti se tisti, ki misli, da bo lahko vsilil že premagane sisteme.“